

Scripturae lumen. Biblia i jej oddziaływanie. Ewangelia o Królestwie,
red. nac. A. Paciorek, Wydawnictwo KUL, Lublin 2009, 751 s.

Praca jest owocem inicjatywy Katedry Egzegezy Ksiąg Narracyjnych Nowego Testamentu Wydziału Teologicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, jej redaktorem naczelnym jest ks. prof. dr hab. Antoni Paciorek. Przesłany biblistom tom stanowi pierwszy numer nowego periodyku, który będzie ukazywał się raz w roku i zawiera artykuły związane z problematyką Królestwa Bożego.

W pierwszym dziale *Scripturae* są opracowania biblistów:

- ks. J. Lemańskiego, *Królestwo Boże w Starym Testamencie*;
- ks. S. Wypycha CM, *Wódz wojska Pana (Joz 5, 13-15) - początki królowania Jahwe w Ziemi Obiecanej*;
- ks. M. Parchema, *Władza Boga a imperia ziemskich królów. Pojęcie Królestwa Bożego w Księdze Daniela*;
- A. Kuśmirek, „*Bóg wszelkiej potęgi i mocy, obrońca ludu izraelskiego*” – *królowanie Pana w Księdze Judyty*;
- ks. T. Brzegowego, *Królestwo Boże w Psalmach*;
- ks. F. Mickiewicza SAC, *Orędzie Jana Chrzciciela o Królestwie Bożym (Mt 3, 2. 7-12; Łk 3, 7-9. 6-18)*;
- ks. Z. Żywicy, *Tajemnice Królestwa Niebieskiego w przypowieściach Jezusa według Ewangelii Mateusza 13*;
- ks. R. Bartnickiego, *Przyszłość Królestwa Bożego w wypowiedziach Jezusa*;
- ks. A. Paciorka, *Darmowość Królestwa Bożego w logiach Jezusa*;
- ks. J. Flisa, *Królestwo Boże w świetle egzorcyzmów Jezusa*;
- ks. M. Karczewskiego, *Jezus Chrystus jako „Król królów i Pan panów” (Ap 17, 14b; 19, 16) na tle teologii Apokalipsy*;
- ks. K. Bardskiego, *Stworzenie kobiety (Rdz 2, 18-25) jako wczesnochrześcijańska alegoria narodzin Kościoła*;

- ks. W. Rakocego CM, *Chrześcijanin mieszkańcem ziemi i obywatelem nieba*.
- Drugi dział tomu *Lumen* zawiera prace specjalistów z innych dziedzin teologii:
 - ks. K. Góździa, *Królestwo Boże i Królestwo Chrystusa*;
 - ks. K. Guzowskiego, *Królestwo Boże a królowanie Chrystusa na ziemi*;
 - ks. M. Ruseckiego, *Królestwo Boże w funkcji eklezjotwórczej w świetle „Lumen Gentium”*;
 - ks. J. Królikowskiego, *Przepowiadanie Jezusa o Królestwie Bożym a natura i miejsce Kościoła w historii*;
 - o. A. Derdziuka OFM Cap, *Problematyka Królestwa Bożego w teologii moralnej*;
 - ks. M. Wysockiego, *Królestwo Boże w myśli pisarzy afrykańskich III w. na przykładzie Tertuliana i św. Cypriana*;
 - ks. J. M. Popławskiego, *Biblijne orędzie o Królestwie Bożym w duchowości polskich zmartwychwstańców*;
 - ks. M. Zająca, *Idea Królestwa Bożego w nauczaniu katechetycznym*;
 - ks. T. Siudego, *Wywyższona przez Pana jako Królowa wszystkiego (KK 59). Maryja Królowa w Królestwie Bożym*;
 - ks. J. Walkusza, *Idea Chrystusa Króla i Jego Królestwa w dziejach Kościoła. Zarys problematyki*;
 - ks. M. Nowaka, *Pedagogiczna lektura idei Królestwa Bożego i jej znaczenie dla nauczania i wychowania*;
 - G. Kubskiego, *Duch Święty – „Duch Wiekuisty”. O pewnej egzegetycznej osobliwości w traktacie „Ojciec nasz” Augusta Cieszkowskiego*;
 - A. Seul, *Królestwo Boże w Kazaniu na Górze według Romana Bradstaettera*;
 - K. Klauzy, *Arcykapłan Królestwa. Hermeneje ikon tradycji bizantyjskiej*;
 - A. Kramiszewskiej, *Idea „Rex regum Dominus dominantium” jako czynnik kształtujący ikonografię Jezusa w sztuce chrześcijańskiego Zachodu*.
- Tom zawiera także przekłady:
 - Eposów ugaryckich o Kercie i Akhacie – ks. A. Troniny,
 - Benedykta Hessego komentarz do preskryptu Ewangelii św. Mateusza (1, 1)
- ks. A. Paciorka
 - oraz artykuł o A. R. Sikory OFM, *Historia przekładów Biblii na język kaszubski. Zarys z przekładem autora Mt 5-7*.
- Zamieszczono również recenzje i omówienia:
 - W. M. Schnidewind, J. H. Hunt, *A Primer on Ugaritic. Language, Culture and Literature* (ks. A. Tronina);
 - L. G. Perdue, *Wisdom Literature. A Theological History* (ks. A. Tronina);
 - ks. K. Bardski, *Słowo oczyma Gołębic. Metodologia symboliczno-alegorycznej interpretacji Biblii oraz jej teologiczne i duszpasterskie zastosowanie* (ks. A. Paciorek);
 - ks. M. Parchem, *Księga Daniela. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz* (ks. A. Tronina);
 - K. Mielcarek, *IEROΣΑΛΗΜ – HIERΟΣΟΛΥΜΑ. Starotestamentowe i hellenistyczne korzenie Łukaszewego obrazu świętego miasta w świetle onomastyki greckiej* (ks. A. Tronina);
 - *Starożytna Palestyna – między Wschodem a Zachodem* (ks. A. Tronina);
 - Ł. Tobała, *Cykl Baala z Ugarit* (ks. A. Tronina);
 - ks. M. Parchem, *Ostateczne zwycięstwo Boga w walce między dobrem a złem w świetle pism z Qumran* (ks. B. Poniży);

– ks. M. Szmajdziński, „Ogień pożerający” (שֶׁן + אֶבֶן) w Zbiorze Dwunastu Proroków (ks. A. Dyjak);

– ks. P. Ostański, *Historiozbawcza wizja starości w Piśmie Świętym. Studium egzegetyczno-teologiczne* (ks. R. Pindel);

– ks. W. Pikor, *Soteriologiczna metafora wody w Księdze Izajasza* (ks. A. Tronina);

– „Tobie mówię, wstań!” Cuda Jezusa w Ewangeliach z komentarzem teologiczno-biblijnym i ikonograficznym (ks. M. Rusecki, ks. R. Knapiński).

Przedostatnią część tomu stanowią sprawozdania:

– *Sześćdziesiąt lat Associazione Biblica Italiana (ABI) – 1948–1008* (o. G. Witaszek CSsR);

– *Studium Biblicum Franciscanum: 34° Corso di Aggiornamento Biblico-Teologico* (W. M. Stabryła OSB);

– *Słowo Boże w życiu i misji Kościoła. III Jesienne Międzynarodowe Dni Bibijne* (Instytut Nauk Biblijnych KUL) (ks. A. Paciorek);

– II Konferencja „Interpretacja Pisma Świętego”. *Pieśń nad Pieśniami* (A. Kuśmirek);

– *I Sympozjum Geografii i Kartografii Biblijnej* (A. Kuśmirek);

– *Duszpasterstwo biblijne w Archidiecezji Wrocławskiej. Stan na rok duszpasterski 2007–2008* (ks. M. Rosik);

– *Edycje Verba Sacra w Poznaniu i Wejherowie* (o. A. R. Sikora OFM);

– *Konferencja naukowa na Wydziale Teologicznym UŚ poświęcona życiu i nauczaniu świętego Pawła z okazji dwutysięcznej rocznicy urodzin* (ks. J. Kozyra).

Tom kończy wspomnienie zmarłego biblisty *In memoriam: Śp. Ks. Julian Warzecha SAC – pallotyn, biblista, profesor* (ks. F. Mickiewicza SAC) oraz noty o autorach.

Cenny zbiór tekstów wydany dzięki dofinansowaniu przez Stalprodukt SA w Bochni zawiera wiele interesujących opracowań. Inicjatywa wydawców budzi uznanie i nadzieję na kolejne tomy.

Kraków

TOMASZ MARIA DĄBEK OSB